

Nr 14

Av herr **Bengtson** och herr **Larsson, Nils Theodor**, *angående viss ändring av villkoren för statsbidrag till musikcirkel, som arbetar som ungdomscirkel.*

I enlighet med kungl. kungörelsen den 5 juni 1953 om ändring i kungörelsen den 30 juni 1947 angående statsbidrag till det fria och frivilliga folkbildningsarbetet skall deltagare i s. k. ungdomscirkel ha uppnått en ålder av minst 14 år. Enligt samma kungörelse må dock musikcirkel, som arbetar som ungdomscirkel, jämväl ha medlemmar, som icke uppnått denna ålder.

I skolöverstyrelsens anvisningar ang. statsbidrag till musikcirkel att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54 har kungörelsens bestämmelser om åberopande av undantag från den nedre åldersgränsens upprätthållande vid ungdomscirkel emellertid tolkats på ett för musikcirkelarna vida oförmånligare sätt än vad som synes ha varit avsett i det riksdagsbeslut, som låg till grund för nämnda kungörelse. Skolöverstyrelsen anger sålunda att musikcirkel, som arbetar som ungdomscirkel, måste räkna minst 5 medlemmar över 14 år för att kunna godkännas som statsbidragsberättigad. Utöver detta antal skulle emellertid också få finnas deltagare under 14 år.

I 1953 års statsverksproposition föreslog departementschefen under åttonde huvudtiteln vissa förändringar av grunderna för statsunderstödet åt studiecirkelverksamheten och anförde därvid bland annat följande:

Enligt gällande bestämmelser avses med studiecirkel en kamratkrets för gemensamma teoretiska eller praktiska studier över ett angivet ämne efter en på förhand uppgjord plan. Vidare gäller bland annat, att medlem i ungdomscirkel skall ha fyllt 14 år. Dessa bestämmelser har visat sig i viss utsträckning begränsa musikcirkelarnas möjlighet till statsbidrag för sin verksamhet. För uppnående av ett gott resultat måste nämligen musikcirkelns studiearbete delvis bedrivas i form av undervisning av mindre deltagargrupper och av enskilda medlemmar såsom förberedelse till det gemensamma arbetet. För denna del av musikcirkelns verksamhet kan statsbidrag för närvarande ej utgå. Det har vidare ansetts önskvärt att ungdomscirkelarna i musik kunde upptaga även medlemmar, som ej fyllt 14 år, utan att fördenskull gå miste om rätten till statsbidrag. 1944 års folkbildningsutredning har i sitt betänkande del II angående det estetiska folkbildningsarbetet (SOU 1948: 30) bland annat föreslagit, att de nu berörda begränsningarna skulle slopas beträffande musikcirkelarna. Jag finner det motiverat, att musikcirkel må kunna erhålla statsbidrag även för den del av verk-

samheten, som utgöres av undervisning av mindre grupper inom cirkeln eller av enskilda cirkelmedlemmar såsom en förberedelse till cirkelns gemensamma arbete. Med hänsyn till att den musikaliska begåvningen ofta redan tidigt gör sig gällande och torde kunna tillvaratagas och skolas även hos ungdomar under 14 år, synes vidare ett slopande av den nedre åldersgränsen för ungdomscirklar vara motiverat beträffande musikcirkelarna. Jag förordar därför att de ifrågavarande statsbidragsbestämmelserna ändras i enlighet med vad jag nu anfört.

1953 års riksdag beslutade i enlighet med detta departementschefens förslag, vilket beslut senare kom att ligga till grund för ovan nämnda kungörelse 1953: 392.

Riksdagsbeslutet om slopande av den nedre åldersgränsen för musikcirkelverksamheten hälsades av både studieorganisationer och ledare för ungdomscirkelverksamheten med stor tillfredsställelse. Därigenom skulle det, menade man, bli möjligt att i en helt annan utsträckning än förut på ett tidigt stadium ta hand om musikbegåvade ungdomar och ge dem en lämplig handledning. Man hade genom åldersgränsens borttagande fått möjligheter att göra urvalet av cirkeldeltagare framför allt efter dessas musikaliska begåvning, en begåvning som ju inte är bunden till strikta åldersgränser.

Genom den praktiska tillämpning, som kungörelsen 1953: 392 fått, har emellertid den beräknade gynnsamma situationen för mindre cirklar enligt vår mening uteblivit. I all synnerhet synes det oss, att för glesbygdernas vidkommande kravet på fem deltagare i åldrarna 14—18 år är en alltför sträng bestämmelse. Det torde vara en mycket svår uppgift att i sådana orter finna så många musikintresserade i åldrarna över 14 år att något nämnvärt antal musikcirkel kan komma till stånd. Genom att denna gräns konstruerats kommer många musikintresserade ungdomar i glesorterna både under och över 14 år att få avstå från den grundläggande musikkunskap de borde kunnat erhålla, och som deras kamrater på de större orterna kan få tack vare dessa orters större möjlighet att uppfylla villkoren för statsbidrag till musikcirkel. Av dessa skäl anser vi det nödvändigt med en sådan förändring av kungörelsen 1953: 392, att den nedre åldersgränsen för musikcirkel som arbetar som ungdomscirkel helt borttages, och att därför alla sådana cirklar, oberoende av antalet medlemmar över 14 år, erhåller statsbidrag.

Den argumentering som här kommit till användning för musikcirkelarna skulle kanske också kunna brukas för andra ämnen, som kan vara aktuella inom ungdomscirkelverksamheten, men då av statsfinansiella skäl en begränsning synes oss böra ske, och då intet ämne som just musi-

ken är beroende av att ungdomarna tidigt göres förtrogna därmed, synes det oss att en begränsning just till musikcirklarna bör ske.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av kungl. kungörelsen 1953: 329, att den nedre åldersgränsen utan några villkor slopas för musikcirkel som arbetar som ungdomscirkel.

Stockholm den 18 januari 1955

Torsten Bengtson

Nils Theodor Larsson
